

14^{dik} szám.] Minden szombaton megjelenik két egész íven, vagy 24 ívnagságn hasábon.

KASSÁN, Aprilis 1^{én} 1848.

Félévre előfizetés 6 fr., bérmentesítve, borítékban, s czímmel 7 fr. 12 kr. p. p.

I^{so} Év

IX. Pius pápa.

Itt mutatjuk be olvasóinknak korunk kitünő s örökké emlékezetes nagylelkű férfiai egyike, IX. Pius pápának arc- s jellemrajzát. Europa uralkodói közt ő szentsége volt első, ki önkint adta meg népének a szabadságot, melly után oly régóta sovárgott; ő enyhítette népének nyomtatását s terheit, mellyeknek megszüntetésökért hasztalan rimázkodtak oly gyakran elődei előtt. Pius pápának köszönheti, ha részben s közvetve is Europa nagy része emancipatióját; mert meg kell ismerni, hogy ő szentsége nagylelkű szívében ébredt föl először az emberi jogok méltánylata, s a népek közt villám sebességgel elterjedt mozgalmak Rómából kapták az első ösztönzést.

Ő szentsége most ötven kilenczedik évében van, arczsine finom, de azért egészséges Középszerűnél magasb termetű testes, húsos széles mell s kövér kis kezekkel. Nagyocská fején mindenek fölött magas széles homloka tűnik fel, mi a szellemi tehetség közönséges bélyege, fődve kis csomó hajakkal, mellyek fehér siphája alól kiállnak. Mindjárt első tekintetre ő szentsége ábrázatában szűjség s ész mutatkozik, s arczvonalzatai tüstént megnyerik az embert. Sas orrának, a nélkül hogy épen nagy volna, nemes jelleme van. Szája képezésének következtében, mely keveset kinyúló s az áll felé lehajlik, orrlyukai kissé laposoknak látszanak, az alsó ajak közepén pedig a válaszvonal igen kitünő. Testének egész jobb oldala gyöngébb a balnál s a feje is e rész felé hajlik. Jobb arca sem

oly teljes mint a bal, s a pillája szemlátomást jobban fődí be a jobb szemet mint a bal: úgy hogy azzal sandítani látszik. Szája szembetünőleg egy más sajátságot mutat, mert a felső ajak folyvást gyöngye remegésben van; mi azonban a közön-

órákor fölkél, s mivel sok dolgokban mások szolgálatjára szorulni nem szokott; tehát mindig maga beretválik. Korábbi aristokratiai szokásából egyedül a csinoság iránti előszeretetet tartotta meg.

IX. Pius pápa.

segesen mosolygó szája kifejezésének egészen saját kellemet ad. Egész ábrázatát nagy fekete szemének lelkes, nyugodt pillantásai úgy szólnak: beragyogják. Minden nap reggeli hetedfél

jas tisztelettel, és földre szegzett szemekkel, benyitván az ajtót e szavakkal köszönt be: „Engedjék meg önök egy idegennek, ki messze-től lovagot, barátságos körökbe egynehány per-

Egy magyar leány.

Történeti beszély.

(Folytatása)

Ismét négy napok folytak el, — Kálnán a fejedelemnek tett ígéretét megtartván, mit sem szólott; — de annál inkább bizonyosá lett a fejedelemnek, Agnes iránti hő szenvedélyéről — épen reggeliztek — nyájas és bizalmas szóváltások fűszerezték a kis kör élvezetét — egyszerre számos lovak dobogása és férfiak hangja vegyült bizodalmas társalgásukba — a fejedelem kitekintvén az ablakon — számos jól felfegyverezett emberekből álló csapat tűnt szemébe — a kik is a nélkül, hogy a ház eránt legkisebb figyelmet árultak volna el, lovaikat kezdék lekantározni, és azokat a zöld füvet buján megtermő rétre legelni bocsájták — magok pedig a bársony sima gyepező szőnyegre, fesztelen csoportozatokban letelepedtek. — Egy azonban közülök kinek bajnoki köntöse, és a melyen csüngő vastag aranylánc mint a csapat vezérét tüntette ki — véletlenül a házfelé fordulván, annak csinos egyszerű külsőjét, huzomosabb ideig figyelmére látszott méltatni; — végre közeledvén ahhoz, nyá-

ezig magát kipihenni — nem kívánok önöknek terhőkre lenni — de a sok sikeretlen ide s tova bolyongás okozta törődés után, jól esik egy agbajnoknak, ily nyájas körben bár percnyi nyugalom is. —

Agnes az akkori szokás kórszerű szíves és barátságos vendégi szeretetnek jelével — borral töltött bilikkommal — mellyet is különös sajátsággal és szelid lekötelezéssel, az idegennek nyújtván, mondta ki az „Isten hozta-t” — de az idegen mozdulatlan állott: „köszönöm ugymond a barátság poharát — de keblem sokkal gyötrőbb aggodalmakkal van telve, mint sem én ily kecsel nyújtott barátság poharát, örömmel tudnám ki üríteni; — mert Szekhelyen, hol e hon fejdelme az utolsó véres harcz után, hívei között vígan mulatott — csudálatos eltűnté oltá hiv magyarjainak keblökben bánat és vést gyanító rettegek dultak. — Felkeresésében már több napokat láttam sikeretlen leüldözni, és megvallom nyugtalanságom nőn-nő — annál is inkább mivel Perényi Gábor a főtanácsnok Budáról e napokban megérkezvén, azon gyász hírt hozta, hogy királyunk szeretett fenséges anyja súlyos betegségben lévén életéhez semmi remény többé; — a véres győzelem után, mellyet a pártütökön aratott ujjontan kikiáltott magyar király szeretett fiának látása után esdeklék — hogy anyai áldását adhatván könnyebben végezhesse áldásteljes életének pályáját.

Irgalmas ég! kiáltá most a fejdelem, kiis a szobaszegletébe vonulva álott — anyám halálos ágyán fekszik? —

E hang! szólá az idegen mint egy meglepve, — és szeméit felvetve, gyors léptekkel a fejdelmhez sietvén. — Istenemre fonség maga személyesen (térdre borul). Oh! engedje meg fonséged, hogy ez árva hon ujon megtalált mentő anygala előtt térdeimet meghajtsam. — Üdv és áldás mindnyájunkra! hogy hön szeretett királyunkat ujjontan üdvözölhetjük. — Oh! engedje meg fonség! hogy ez öröm köny cseppek áldást osztó kezeit érinthessék. —

Különféle érzelmekből eredt, mély csend uralkodott e jelenet folytatában a pár percz előtt oly bizodalmas nyájas kis körben. — Az idegen ezen kedvező pilanatot használván, hirtelen eltávozott; de csak hamar több előkelő magyar nemesek kíséretében ismét belépvén, — a fejdelem előtt jobbadán királyi udvarának diszbajnokjai állottak. — Kik legmélyebb hódoló tisztelettel nyilváníták fejdelmök látásán szívből eredt őszinte örömeiket: — Egyszersmind legfontosabb okok támogatásával mentől-előbb Budára való térteért esdeklettek; annál is inkább fejezé be az őz Bodáni Lőrincz — az előttünk ösméretes idegen — minthogy fonségednek édes anyja súlyos beteg ágyában a halálal küzdik — fonséged személyes jelenlétével a szelid szenvedőt megnyugtanni, mi hamarabb kegyelmesen méltóztassék. —

A titok fátyola ily módal fellebbenvén, a fejdelem tettetése, most már mit sem használt. — A szerelem tűz lángjával telt keblének érzelmét szavak által kifejezni lehetetlen; — az öreg tanácsos Bodáni Lőrincz szavai a fejdelem szép reményét — melynek távolába szerelmének rózsza várát látta lengeni — romba döntötték. — Az özvegy azon bizodalmas nyájas barátsága is, mellyel személye eránt viseltetett, most már álsát illető hódoló tiszteletre változott. — Agnes pedig — hogy duló gyötrelmek okozta könnyeinek szabadabb folyást engedjen, eltávozott. — Mint mikor az édesen álmódót erőszakosan felrezzentik, oly kábultan ála darab ideig a fejdelem, végre érzelmén erőt vévén, gyors léptekkel távozott a szobából Agnest felkeresendő. — A kertnek egy magányos részében, könnye árjai közt találta őt a fejdelem, — de halavány szín futja el arcáját Agnesnek, midőn a fejdelmet feléje közelegni látja — könnyei még sűrűen folytak — és ezért elfordított arcza, hó fejrésű kendőjével kísérté meg azok szárítását — bánatos érzés majd kifakasztá a fejdelem keblét.

Agnes! szóla a fejdelem reszkető hangal, Agnes hogy szüntessem, bánatos könnyeid árját?

— mellyek szívemen emésztő lángkint égnek. — Kegyesége által fonség! — hiszen ezek csak öröm könyvek, — fonséged oly véletlen szerencsés és boldog látásán isten a bizonyosságom rég legforróbb ohajtása volt szívemnek fonségedet, jobb körülmények között látni; mint ekkoráig szerencsém volt ösmérni. —

Agnes! te oly könnyen tudod erántam e perczig szelid varázs hangodat változtatni? —

Üdvemre mondom: nem vagyok oka hogy mind ekoráig fonségedet illető hódoló tiszteletünk nyilvánítására nem volt alkalmunk — ezen fonséged személye eránt elkövetett vétségünk egyedül fonséged becses személye előttünk való megfoghatatlan titkolódásának tulajdonítható.

Kardomra esküszöm Agnes ne tovább ily hangon! —

És én fonséged becses kardjára, mely nekem életem és becsületemet menté meg esküszöm! — hogy nem fog fonséged más hangot tölem hallani — Őszinte megvallom. — Fonséged engem a legszomorabb helyzetbe hozott — mivel szegény árva létemre, nem vagyok képes azt viszsza szolgálni, mit egy nagy fejdelem becses életének feláldozásával érettem tett — de kérni fogom istenemet, hogy fonségednek e nemes tétét, hiv jobbágyainak szeretetökben, és azoknak boldogságukban jutalmazza meg. — Mint szegény árva leánynak pedig csak azon alázatos kerésem van fonségedhez — hogy bár távol, és mesze e csendes egyszerű helytől — fonségednek a sors által kijelölt illendő helyén az ország nagyai és hiv bajnokaitól körül véve, a tron fényes polczán, hívei között majdan törvényt e igazságot szolgáltatand — olykor-olykor, e helyre való vissza-émlékezését, és legfelsőbb kegyelmét tölünk meg ne vonja. — Egy pillantásnyira itt reszkető hangja el akadt — de ismét erőt vévén gyötrő kínos érzelmén lesütött szemmel folytatá beszédét: — Fonségedhez a nélkül is most már kevés pillanatokra lesz még szerencsénk — kimélje — ezek alatt legalább nyugalmat.

Egy nyájas tekintet — egy barátságos szív nélkül legyekkéntelen töled el válni? — szólá a fejdelem szerelem kifakadó hangjával. — Oh! átkozott sors! mely nekem azon osztályt jeletted ki, mely éltem édenét végkép megsemmisíti!!

Nyugodjék meg fonséged a sors végzetében, — mely a fonséged becses személyét, elborító sűrű fátyolt fonséged javára, még elég korán szét-tépte. — Fonségednek parányiságom eránt egész viseletéből, nyíltan kitünik, hogy fonséged különös kegyelemmel viseltetik az eránt — s őszinte megvallom, ez engem boldogit, — egyszersmind büszkévé tesz, hogy ily nemes, és nagy fejdelmnek kegyelmét ki tudtam vivni.

Istenemet hivom bizonyossággal szólá a fejdelem lázas szenvedélyel — szívem legdrágább emléke maradsz te bánatos éltem egész jövőjén (egy gyűrűt újáról lehuzván). Im e nevemmel metszett gyűrűt, fogadd el ezt örök emlékül, egyszersmind változhatlan kegyelmem legfensőbb jeleül — ha netalán idők folytatban szükség vagy vesély találna környezni — e gyűrű kegyelmemet és segelmemet, fogja részedre biztosítani — mostan tett ígéretemet erősítse változhatlan fejdelmi szavam — és azon legszentebb barátságának szelid érzelmé, mely keblemben erántad élni, soha meg nem szünend. — E szavakkal a gyűrűt Agnes ujára tolván, forró köny-csepp gördüle alá szeméiből.

V.

Zoltán Kálmán Badáni Lőrinczel, és több nemesekkel szakaszták félbe a fejdelmnek Agnesel való további beszélgetésüket — a legmélyebb tisztelettel terjeszték, ujjonnan a fejdelem elébe, alázatos kérésöket, hogy mentől-előbb kegyeskednék ő felsége Budára visszatérni, hol a halálal küzdő fenséges édes anyja fejdelmi gyermeke távol léte miatt, nem különben az egész királyi udvar, nem kis nyugtalanságban vagnak. E fontos okoknak, ép oly keveset, mint hívei kerésőknek, tudott a fejdelmi elent álni; — e végből mindjárt is megkezdette ultra készülését. — Zoltán Kálmán, és Bodánitól a

véletlenség színe, és ürügye alatt a fejdelem szüntelen szemmel tartatván, noha többször megpróbálta — nem talált több alkalmat Agnesel szollani. —

Eljött az indulás órája, — a fejdelem érzékeny bucsút vón az özvegy Ujlakinétől, és leányától, lovára pattanván: „Isten vételek, még egyszer hátra tekintvén szóla a fejdelem” keblem gyötrő érzelméi, nagy lelkűvégeimen, nem fognak diadalt ünnepelni; rövid időn fogtok rólam hallani, — és e szavak után, mint egy hadi isten szökeltett bajnokaival téren-tetón, por felleget hagyván magok után. — Huzomas idejig szótlan nézett az özveg Ujlakiné leányával a szaguldózik után, — végre Agnes gyermeki bizodalommal emelé ég felé szeméit — onnan várván egyedül enyhét véző szívének — ártatlan szerelmé csak szív és nem tron után sovárgott — és hogy azt fellel, bár az mesze a haza bibor tronján ver is érette, erősen hitte — és e gondolat varázs élet érzetével tölté el emésztő fájdalomokkal telt szelid ártatlan kebelét — mostantól fogva Agnes bizonyos eltökélést nyere, nyugodt lón, — és jó anyja örömmel hidegülésnek vélte — mi elszánt érzés vala.

(Folytatása következik.)

Sue Jenő bolygó zsidójának parodiája.

A hasver, egy jerusalemi varga, kinek kevés kelete, de annál több szurokja volt, sz. János szava szerint (21, 23) azért, mivel üdvözítőnk, midőn megfeszítés végett Golgothára ment, háza elől, hol Jézus pihenni akart, sámfával irgalom nélkül elüzte, az ur istentől büntetésül arra kárhoztatott, hogy örökké, pihenés és nyugvás nélkül a világban bolyongjon s addig meg ne halhasson, mig üdvözítőnk ismét eljövend, a világ büneit megítélendő.

Legenda szerint ezen nyomoruult Ahasvernak, Páris Máté, 13 századbéli francia író szerint pedig Kartaphilos-nak neveztetett, Ananiás által megkereszteltetett s a kereszttségben József nevet kapott volna. Botoreus Gergelynek, Libávius Buttadeusnak nevezi. De mindnyájan megegyeznek abban, hogy ez a zsidó minden századik évben nehéz betegségbe esik, melyből meglakolással büneiért, mindig új életre épül fel.

Fognak találtatni olyan gyöngfejú emberek is, kik azon büntetést, mellyet a jó isten az örökös zsidónak szabott, nem fogják elég keménynek tartani.

Örökké élni, soha meg nem halni, fogják a rövidlárásuak mondani: épen semmi büntetés. Örökké utazni sem lehet rossz dolog, ha az embernek utazása minden szükségeinek fódözésére elég pénze van.

Igy gondolkozott a mi vargánk is s az első nyolczszáz éven át gondtalanul élt a világban, egy országból másba utazott, egy helyütt sem mulatott 24 óránál tovább s csak azt sajnálta, hogy akkor se gyorskocsik se gőzhajók nem voltak. Szegény ördög kénytelen volt minden utazásait per pedes apostolorum tenni s a miatt gyakran lankadságról panaszkodott. Szerencsétlenségre még tyukszeméi is voltak lábain, mi sok fájdalmat okozott neki.

Ezt nem számolva, tökéletesen boldognak érzé magát.

Más országok, más szokások! mondá magának, mindenütt gondosan szemléldött, s mindenütt új tapasztalatokat gyűjtögetett, s azokat naplójába följegyezte.

Két száz évvel később (ekkor az örökös zsidó még legjobb éveiben volt) már unalmas kezdett neki lenni az örökös mindenfelé utazás.

Nyugalom után vágyott s föltette magában, hogy életének s tyukszeméi fájdalmainak véget vet. De hogyan? kérdezé önmagát, homlokát redőkebe szedé s először kezdett éltében gondolkozni.

Igy elmélkedett nyolcz nap s nyolcz éjel. — Megtaláltam, fölkiáltott kilenczedik na

pon s — akkor épen Rómában mulatott — a Tiberisbe ugrott, azon reményben, vagy ott befutad.

De fájdalom, rosszul számolt a szegény, mert a Tiberis intést kapván a jó istentől, hogy a bolygó zsidót ne hagyja magába veszni, ép és friss egészségben vetette ki a partra.

— Ez igen bosszantó, mondá a varga: Rómából Velenczébe vándorlott s itt az ádriai tengerbe ugrott.

De a tenger is, mint az uszort (osztréat), sérelem nélkül mosta ki a partra. Ahasverus ezután még más tíz tengerbe ugrott, de egyben sem lelő meg az olly igen ohajtott halált.

— A sors évődik velem, mondá a bolygó zsidó, mialatt térdig érő szakalát törölgette. A kegyes gondviselés azt akarja, hogy egyáltalában éljek. Jól van! Contre la force point de resistance, gondolá: összeszedte batuját s újra utazni indult.

Száz évvel később (a Juif errant akkor a hajdani Palaestinát járta be) arra határozva, hogy egy czedrusfára akassza fel magát. Gondoskodásból mindenféle vastagságu köteleket dugott zsebébe. De a legvastagabb czedruságak is mint egy arslán sétatálcácskájá törtek össze s a kötelek — még a legerősebb hajókötelek is — mint a pókhálósálak úgy szakadoztak szét s — Ahasver megint életben maradt.

Ismét száz évvel később (Ahasver akkor Dánországból csatangolt) azon gyönyörű eszme ötlött eszébe, hogy torkát messe el. Szerencsére már akkor voltak heretvák, de még köszörűkővek nem; azonban oly férfi, ki annyit utazott, rögtön tudott magán segíteni. A tompa heretvát t. i. szizmája talpán huzogatta el, s midőn elég élesnek vélte, torkát középen teljes lelki nyugalommal metszette meg. Hanem az örökös zsidó torka egészen más alkatu lehetett mint a miénk, mert pontban ismét összeforrott s — Ahasver életben maradt. Fejét rázogatta s egyebet nem mondott: hm!

Száz évvel később, 1310 körül, a Juif errant Strassburgba érkezett meg. Steinbach Ervin kevéssel azelőtt végezte be a híres templom tornyát. Az örökös zsidó, ki mint említém, minden nevezetességeket megnézett, a torony tetejére vezető 725 lépcsőn fölment s midőn a legmagasabb csúcsra ért s a földre lenézett: azon szerencsés, akkor eredeti gondolat villant fel koponyájában, ezen toronyról, mely, melleleg mondvá, 438 láb magas, minden teketória nélkül lebukni. A mint meggondolta, rögtön meg is tette! Minden más halandó illy esetben kétségkül legkisebb porczikáit összezuzza; de a mi szegény vargánk, kinek csakugyan több szerencsétlensége volt mint akárkinek, oly lágyan esett le a köveztet, hogy legkisebb sérelmet sem kapott. Az emberek, kik őt lebukfenezni látták, ijedtökben megmerevedtek. De Ahasver leveregetvén csizmáiról a port — tovább ballagott.

Száz évvel megint később (a bolygó zsidó akkor lengyel borkereskedő alakban a hegyalját utazta be) Schwarz Berthold kámzsás barát a lőport találta fel.

Ezen gyönyörű találmány, melyet, melleleg említve, az együgyű kínaiak a németektől elvitázní akarnak; víz volt Ahasver malmára.

Megvásárolt tehát egy pistolyt, megtöltötte azt lőporral, hogy ő majd egy golyót lő át fején.

De érzékeny olvasó nőim azért ne ijedjenek meg, mert a pistoly elcsattant s — a mi vargánk szépen életben maradt.

Megbosszakován más, harmadik, negyedik pistolyt vett, de (a gonosz sors teljeséggel minden öngyilkolási terveit sikeritleni akarta) egy sem sült el. A bolygó zsidó dühében a földet verte lábával s legnagyobb ingerültséggel felkiáltott: „teringettél!” s egyebet semmit.

Frankhonba 1427 az első csigány csapat vándorlott be csehországból. — Halljuk: mind beszél rólok Pasquier István:

„A csapat százhuszból állott; főnökeik egyike egyiptomi herczeg czimét viselte, egy második Memphisi grófnak nevezte magát, s mind-egyiknek közülök tíz lovasból álló kísérete volt. Kérdezve, honnan jönnének, azt felelték, hogy ők alsó egyiptomi keresztények légyenek, kiket a saraczenusok honukból kiűztek. Miután Rómába zárandokoltak, ott büneiket meggyónandók: ő szentségétől azon bündjít kapták, hogy vétkeik meglakolásául hét évig kóboroljanak, a nélkül hogy azalatt ágyban nyugodjanak. Erre La Chapelle faluba, közel Párishoz, szállásoltattak be, hová a kandi párisiak seregestől tödultak, hogy ezen különös vendégeken szemeket legeltessék. Hajazatuk göndör, arczszinök pedig barna volt s ezüst fülbevalókat viseltek.

Ezen főnökök egyike, az ugy nevezett egyiptomi herczeg, Ahasver volt, ki, nyolcz év előtt, a cseh erdőben egy bájos cigánynővel ismerkedett meg, kit, mint Don Alonso Preciosa-ját, Párisig kísért el.

Ezen Herodiás cigány- és zsidóherczegnő, Aristobulos s Berenice leánya s a nagy Herodes unokája volt, ki, szülői akarátja ellenére, Philippus Herodes nagybátyjához ment férjhez. Mindjárt a mézes hetek után megúván férjét, egyik kaczer házi barátjának, Herodes Antipater, akkori galileai tetrarchának, ki egyszersmind sógora volt, nyújtotta kezét. Keresztelő Jánosnak, ki ezért a szép Herodiást megfeddeni bátorzkodott, a Tetrarcha, neje unszolására, fejét lábai elébe tette. Ezen vakmerő tetteért Herodiás Caligula császár által Galliába száműzetett s az isteni bíró által büntetésül arra kárhoztatott, társdarabul Ahasverushoz — mint örökös zsidónő — végítéletig szüntelen a világot bekóborolni.

Herodiás és Ahasver mintha egymás számára teremtetek volna. A bolygó zsidónő utitársát a kéz-és homlok vonásokból jóvendőlésre s egyéb szabad cigánymesterségekre tanította meg; az örökös zsidó pedig azért leczkéket adott neki a farao, makao, preferancé s egyéb nemes szerencsejátékokban.

Igy éltek ők 50, mond ötven évet, La Chapelle faluban csendes, erényes, istennek tetsző életet

Mindazáltal — nemo ante mortem beatus — már Solon atyó mondotta.

Egy reggelen, midőn Herodiás fölbredt, Ahasver elüint. Asztalán következő tartalmu levelkét talált:

„Mindennek, minek kezdete van, végének is kell lenni. Ötven év forgott már le; ideje, hogy egymástól elváljunk. Légy boldog, bájos asszony, s feledd el a téged örökké szerető Ahasvert.

(Folytatása következik.)

Frankhon ideiglenes kormányának tagjai.

Midőn Frankhonban a szabad köztársaság kikiáltatott, a lázadás vezéreinek első gondja volt, ideiglenes kormányt alakítani, hogy a szétbomlott rend s megháborgatott csendesség ismét rendes pályájába térjenek. Ezen ideiglenes kormány tagjaivá következő személyeket választott a nép, vagy jobban mondva az intelligentia: Dupont de l'Eure elnök, Lamartine, Arago F., Marie, Garnier-Cages, Ledru-Rollin, Crémieux, Marrast Armand, Blanc Lajos, Flocon Ferdinand, Albert; Bouvier titoknok, Dumon és Maurin altitoknokok; miből kitetszik, hogy Subervie, Goudchaux, Carnot és Bethmont ministerek, a nélkül hogy az ideiglenes kormányhoz tartoznának, — ellenben Garnier-Pages, Marrast Armand, Blanc, Flocon s Albert, kormány tagjai, a nélkül hogy egyszersmind ministerek volnának.

Frankhon jelenen ezen első férfainak, kiktől, ugy szólván: Europa békéje függ; arczképeivel s jellemrajzaival megismerkedünk, ugy hiszem: érdekes lesz.

Első ábránk Ledru-Rollin belső minis-

tert mutatja. Ezen ur ügyész volt a semmitési széknél; de felhagyott hivatalával, mihelyt alsó házi tagnak megválasztatott. Mint követ nagy elmetehetséget mutatott, tüzes szónok volt s derék politikus elvekkel birt, melyeknek nagy áldozatokat hozott. Ő egész Frankhonnak egyik legtisztább jelleme, s még politikus ellenei is elismerik, hogy mindent meggyőződésből, semit önhaszon vagy nagyra vágyásból, hogy mindent a népért, és semmit önmagáért tesz. Ily jellemek annál tiszteletre méltóbbak lesznek, ha azokat azon erkölcsromlottsággal állítjuk szembe, mely Lajos Fülöp alatt Frankhonban tekintélyre kapott, és szerencsés a republikai Frankhon, ha illyen példákat választ.

Másik rajzunk Arago tengeri ministert ábrázolja. Arago Domokos Ferencz Febr. 26kán 1786 Perpignan mellett Estaget-ben született. Gyermeksége távol volt attól, egykori hírességet gyanítani, mert 14 éves korában még olvasni sem tudott, de 20dik évében már jeles tudós volt. Midőn ezen időben több Spanyol tudós által megbízott, a metricus délv munkáit Barcelonáig folytatni, a francia háborúval elborítás következtében Spanyolhonban fogollyá tétetett s egy ideig fogva tartatott. Frankhonban visszatértekor egy afrikai tengeri kalóz hatalmába esett s agyonlövetnie kellett volna, ha a francia consul közbevetése meg nem menti, s neki lehetővé nem teszi, hogy 1809 szerencsésen hazájába térhessen.

Arago tudományos munkái s felfedezései világhírrel bírnak. E lapok helye nem engedi, csak legfontosabb érdemeit is e téren elésorolni. Ő mint politikus notabilitás is nagy s tiszteletre méltó. Arago a polytechnikus tanodának első tanásza volt, ki a holtigtartó consulatusnak ellenmondott, s Napoleon maga sem bátorzkodott ezen független tudós előmenetele utjába akadályt gördíteni. Arago önmagához hű lévén, a kamarákban mind azon kormányok ellenei közé tartozott, kik a nép javát nem tartották szemek előtt, s az ő ez iránybani állhatatossága, szabad, retenthetlen védelmezése az elnyomottaknak s jogaitól megfosztottaknak bizonyosan gyakran hivatalától megfosztást szülte, ha helyét betölteni tudták volna.

A híres Arago csillagász tehát azon különös történetet mufatta, hogy őt nem csak az egész tudós és művelt világ ismerte s maguk a fejdek is tisztelték s megtisztelésekkel halmozták, hanem egyszersmind a szó teljes értelmében nép embere is volt. Többször megtörtént, hogy midőn politikus szószékről annak jogait erélyel s hévvel védelmezte: következő reggel több ezere a csillagásztornyhoz mentek, s lakja ablakai alatt éljenztek. A nép szeretetének s bizalmának köszöni kétségkül mostani hivatalát is, melyre minden esetre tudalmi által jobban illik, mint az országok, ki tengerészeti ministerré nevezése előtt talán alig látott valaha hadihajót.

Harmadik rajzon Lamartine külügyek ministerét látjuk leábrázva. — De Lamartine Alfons October 21-kén 1790 Milly kastélyban, közel Mácson püspöki városhoz, burgundi grófságban született, s tulajdon családi nevét de Prat később anyja bátyjának nevével cserélte föl. Lamartine igen tekintélyes családból származik; atyja XVI. Lajos alatt lovas őrnagy, anyja pedig Rois asszony volt, Orleans herczegnek nevelőnője. — Gymnasiális pályáját Belley-ben jezsuitazárdában végezte. Jelleme itt némi búskomlyságot öltött magára s életmódja csendes visszavonulás s a zárdaszokások iránti hódolat lett. A francia forradalmat s annak eredményeit Lamartine gyűlölte, mint a többi régi nemestársai is, s alig várta ezekkel együtt a császárság megbukását.

Már a zárdában érzette magában költészetrei hajlamását. Első nagyobb költeménye a „Saul” volt, de mivel Talma a nagy színész, ki költeményéből néhány jelenést felolvasott, nem igen biztatta; tehát Olaszhonba ment. — Következő években Lamartine sok viszontagságokat tapasztalt, kedvese halálát is, kiért élt s törekedett, melly eset őt nehéz betegségbe is ej-

Ledru-Rollin, francia köztársaság belső ügyeinek ministere.

Arago Domokos Ferencz, francia köztársaság tengerészeti ministere.

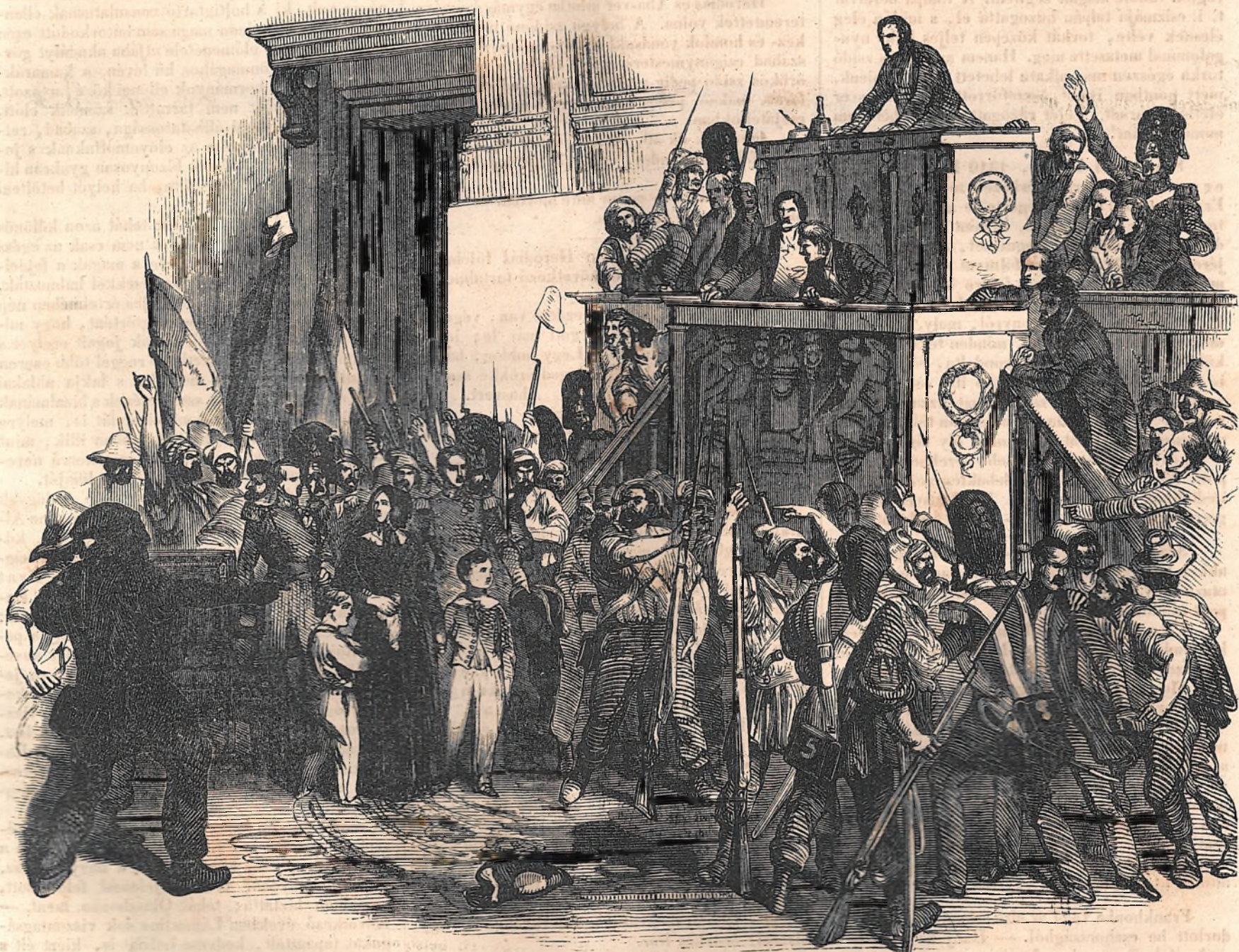

Lamartine Alfons, francia köztársaság külügyeinek ministere.

tette, melyből csak igen lassan lábadozott fel. Kevéssel felgyógyulása után sikerült neki költe-

ményeiből egy füzetet könyvkereskedőnek eladni, miután azelőtt kiadót nem találhatott, s csak

rendithetlen alhatatosságának, mellyel ajtóról ajtóra járt, köszönhetni, hogy „Méditations poe-

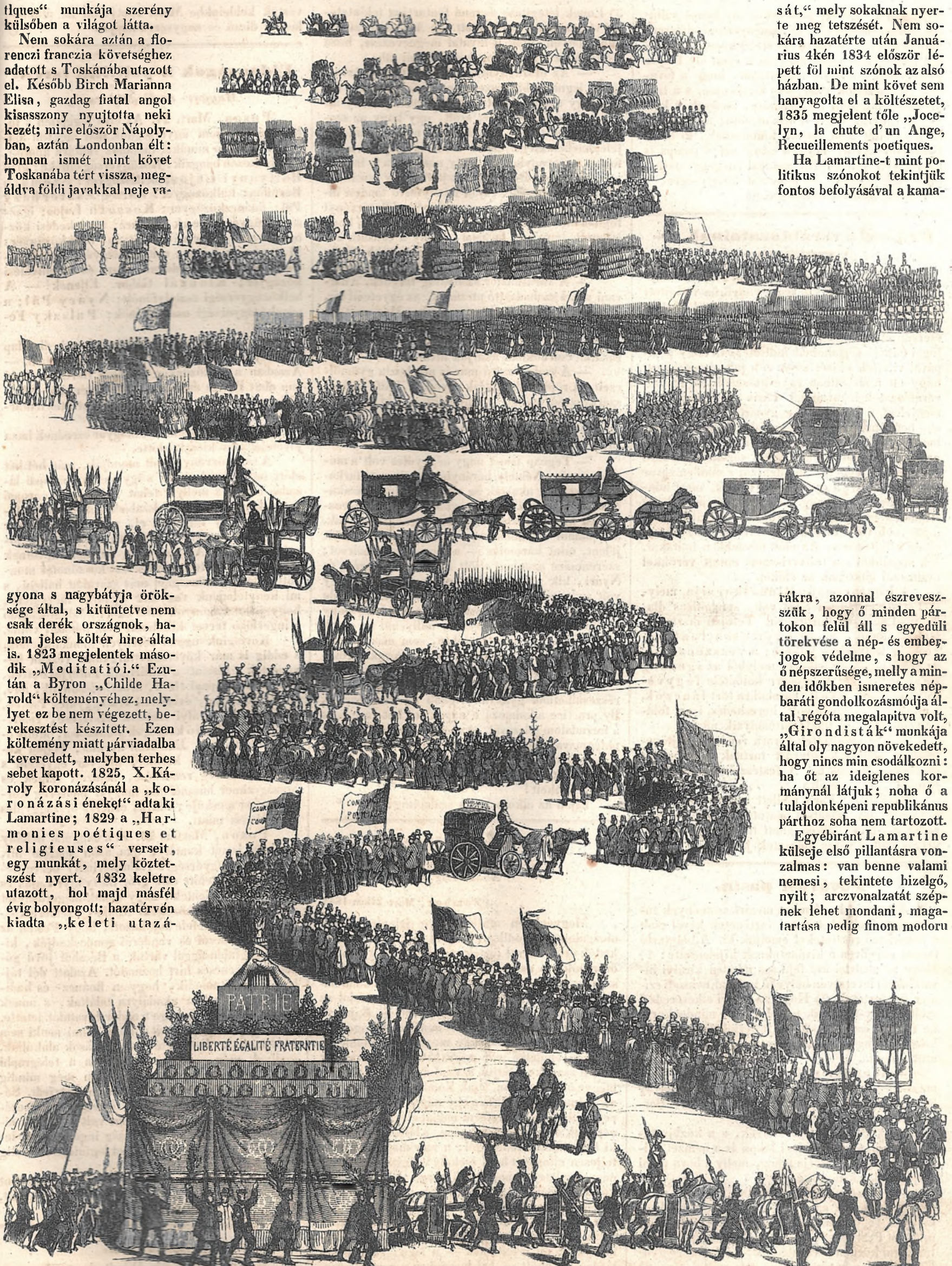
Orleans hercegnő belépte a követek kamarájába Febr. 24-én.

flques“ munkája szerény külsőben a világot látta.

Nem sokára aztán a florenczi francia követséghez adatott s Toskánába utazott el. Később Birch Marianna Elisa, gazdag fiatal angol kisasszony nyújtotta neki kezét; mire először Nápolyban, aztán Londonban élt: honnan ismét mint követ Toskánába tért vissza, megáldva földi javakkal neje va-

sát,“ mely sokaknak nyerte meg tetszését. Nem sokára hazatérte után Januárius 4kén 1834 először lépett föl mint szónok az alsó házban. De mint követ sem hanyagolta el a költészetet, 1835 megjelent tőle „Jocelyn, la chute d'un Ange, Recueilements poetiques.

Ha Lamartine-t mint politikai szónokot tekintjük fontos befolyásával a kama-

gyona s nagybátyja öröksége által, s kitüntetve nem csak derék országnok, hanem jeles költér híre által is. 1823 megjelentek második „Meditatiói.“ Ezután a Byron „Childe Harold“ költeményéhez, melyet ez be nem végezett, bekezesztést készített. Ezen költemény miatt párviadalba keveredett, melyben terhes sebet kapott. 1825, X. Károly koronázásánál a „koronázási éneket“ adta ki Lamartine; 1829 a „Harmonies poetiques et religieuses“ verseit, egy munkát, mely köztetsést nyert. 1832 keletre utazott, hol majd másfél évig bolyongott; hazatérén kiadta „keleti utazá-

rakra, azonnal észreveszük, hogy ő minden pártokon felül áll s egyedüli törekvése a nép- és emberjogok védelme, s hogy az ő népszerűsége, mely a minden időkből ismeretes népbáráti gondolkozásmódja által régóta megalapítva volt, „Girondisták“ munkája által oly nagyon növekedett, hogy nincs min csodálkozni: ha őt az ideiglenes kormánytól látjuk; noha ő a tulajdonképeni republikánus pártéhoz soha nem tartozott.

Egyébiránt Lamartine külseje első pillantásra vonzalmas: van benne valami nemesi, tekintete hízegő, nyílt; arcvonalzatát szépek lehet mondani, magatartása pedig finom modoru

Az 1848 évi Február. 22., 23. és 24diki véráldozatok temetsége. — Díszkíséret. Alamizsnatöke a megsebesítettek számára.

férfit mutat. De mi némelykor oly benső vallásos elmélkedéseivel s költeményeiben dalszerű ömledéseivel látszatos ellentétet képez, az pompás fölszerelése párisi házában s épen oly fényes kastélyának, melyet meglátogat, hogy a fővárosi elszórodások után ismét kipihenjen, s a legbüszkébb lovakoni megjelenése, melyek a költért hordozzák végig Páris utcáin; azonban ez csak az előtt nem látszik különösnek, ki meggyőződött arról, hogy a csin, sőt a pompa is keresztyén gondolkodásmóddal megegyeztetők, csak a pompa ne vezessen kevélységre, a csin pedig keményszívűségre.

Francia véraldozatainak temetsége.

Folyó év Martius 4dik napja Párisban nép-ünnepély napja volt. A nap gyönyörűn világított s mintegy tanuja lett a keletkező szabad köztársaság első ünnepélyének, mely dicső, de egyszerűsággal gyászos is volt: az ember legszentebb jogai minapi vértanuinak holttesteik nagy pompával vitettek s kísértettek el a juliusi oszlophoz, hogy ott a sírboltban egyesítessenek az 1830ki véraldozatok hamvaikkal. Páris egész népessége megjelent s összegyűlt e gyászos menetre, s e nap benyomása általában jó volt. Látni volt végzetlenül sokaságot, ugyanazt, mely az egyedüluralkodást lerombolta, díszes sorokban és sűrű tömegekben lépdelni, minden zaj s minden zavar nélkül, tisztelve a gyászmenet rendét, mert mindenki elismerte, hogy a rend s nyilvános béke fenntartása egyedül a polgárokhoz tartozik, s nem a nagyobb vagy kisebb fegyveres erő vagy rendőrség kifejtéséhez. Az élők üdvözlék a holtakat, kik sírjaikból s a testvériségért ontott vérökkel ótalmaznak látszanak az élőket.

A köztársaság diadalkoscsija, melyet a díszmenetben látni volt, symbolicus diadaljellel vala megkoronázva. Tetőjén díszlett a legfőbb indok, az az egymásba font kezek, a testvériség jelképe; a vesszőcsomó, az erő s egység jelképe, melyből az igazság keze nyúlik ki; környezve különféle fegyverek, nagy paizsok, darabokra tört láncok, a művészet, tudományok, kereskedés, ipar, földművelés és sajtó tulajdonitányaik által.

A megbeszített javára rendelt gyűjtőtevések s aláírások folyást tartnak s nevezetes összeveket hoztak be. A festészek egylete 2000 frankot adott e célra.

Rueil-ben, Páris mellett ugyanez szándékból fényes táncvigalom adatott. Cellarius polgár pedig martius 10dikén adott táncsteremben ál-orczás bált a véres áldozatok javára.

Fővárosi posta.

A tegnapi levelemben megírt események tovább fejlődnek. A tegnapi történetek közül csak a következő részleteket emeljük ki. A helytartó tanács engedvén a kívánatoknak kijelentette: 1) Hogy az ausztriai két fejű sas minden királyi hivatalokról levetetvén helyébe magyar nemzeti címer fog festetni. 2) Hogy az annyi elkeseredést szült dohány-traffikák máttól kezdve mindenkorra be fognak csukadni. 3) A lotteryákra nézve legközelebb fog határidő kitűzteni, melylyik lesz az utolsó húzás.

— Wagner műkereskedésében következő arczképek jelentek meg: Vidor József, Lónyay M., Töncsányi, Andrássy Imre és Gyula, Bernát Gáspár és Babarcsy Antal.

— A sasok már levetetvén, s a közhivatalok, valamint a nádori lakon is a nemzet szírványosnig tricolorja lobog, mely a boru utáni szép napoknak hírnöke.

— E héten megyegyűlésünk is vala, mely nem volt többé egy kiváltságos casta gyűlése, mely a reform mozgalmakat magáéivá fogadta, mint ezt Pest megye másképp nem is tehetette. Határozatai közül a nevezetesebbek: 1) A megye gyűlésen minden megyei lakos szavazattal bír. 2) Nemzeti őrsereg fog a megyében is rendeztetni.

3) Ennek létegitése és rend föntartása tekintetéből választmány nevezetett. 4) A hosszú czímek eltöröltetvén, csak a hivatal megnevezése, hozzá tétetvén az ur szó fog használtatni stb.

— Az országgyűlésen hozott törvényjavaslatok legnagyobb része örömmel fogadtatott. De nem úgy a sajtó iránt hozott javaslat, mely általános elégtelenséget szült, úgy hogy az szabadságtérén (előbb városháztér) nagy számu nép jelenlétében elégtetett. Nem is tudjuk: miért fogott a törvényhozás, mely már maga is incompetensnek nevezte magát, sajtótörvény hozatalához? Ideiglenesen beérjük a helytartó tanácsi intézkedéssel is, míg a nemzeti képviselők törvényt fognak alkotni. És megfogni nem tudjuk, hogy jöhetik létre az javaslat, mely a censura eddigi bilincseinél is sokkal nyommasztóbb, mely képes volna minden szellemi fejlődést elfojtani.

— A városháztér szabadság terének, a hatvani utca szabadsajtó utcának, az egyetemi tér, martius 15dik terének nevezetnek. Még más elnevezések is tervezetnek, így az uri utcát nép-utcának, az ifjuság egy kedvelt gyűlőhelyét forradalmi csarnoknak akarják hivatalni.

— A szabad sajtó már is meghozta gyümölcseit. A röpiratok váltják egymást. Pálffy Albert szerkesztése mellett egy új politciai est i lap jött létre, mely a nagyszerű nap emlékeül „Martius tizenötödike” czímet visel, e motóval: Nem kell táblalibró politica.

— Tegnap ismét nagy népgyűlés volt a museum terén. Némely báránybörbe öltözött farkasok használni akarták az alkalmat, hogy szakadást okozván, az ügyet megbuktassák, és herosttratusi hírt szerezhessenek üres parányiságuknak, alaptalanul rágalmozván — mely szó itt annyit jelent, mint káromlás — a forradalmi tanácsot; szerencsére azonban eljött Klauzál, Bezerédi és Nyári, kik a kedélyeket megnyugtatták. Nagy volt az ingerültség a nyomorult izgatók ellen, de ismét jellemző az ifjuságban azon nyugalom, hogy az álprofétákat a szószékről, millyenül az egyik oszlop szolgált, le nem lökte, sem más bántalmakkal nem illette: bár azt esztelen vakmerőségért megérdemlették volna.

— A mily nagyszerűek ez események, úgy részesülhetünk gyakran vigabb jelenetekben is. Ily practice alkalmazá e napokban két vargainas a forradalom jelszavát. Az egyik a másikat egész phlegmával arczul ütven, ezt mondá: Freiheit! A másik visszádá a kölcsönt, mondván: Gleichheit! Ekkor kezét fogva mindketten mondák: Brüderlichkeit!

Eljen az alkotmányos szabadság!

Bács megyei levelek.

Felvirrad még valaha
A szabadság hajnala...

Zombor, Márt 21kén 1848.

Megyénkben átalján véve jelenleg élénk mozgalom uralkodik. A Pestről leérkezett kereskedők öröm-hirrel leptek meg bennünket; ebbeli örömünket a nemzeti újságnak f. é. Mart. 16ik számának szabadon nyomott sorai mindinkább nagyobbították. Haljuk már most mindenfelől az átalakulásnak diadal-megünneplését. — Baja vásárnap vala kivilágítva, s nemzeti lobogókkal ékesítve. Szabadka szinte mozgásnak indult, a nyomda épületre már nagy betűkkel ki vannak írva e szavak: „Sajtó szabadság.” Egész Bács megye örömben van, csak Zombor nélkülözi még az örömet. Mart. 19kén egy népes községben éppen midőn József s reform napját eléggé vígan ünnepeltük dob, czinczogó zene, s lárna riasztának ki bennünket a fedél alól; a már majd csak nem teljesen elfogyott hold csekély világitásánál tarka népvegyületet szemléltünk meg. Vezérük — a község egyik közbirtokosa nemzeti lobogót emelvén kezeibe, még a többiek „Eljen a király, a szabadság” — egyhangulattal kiáltozák; mindegyike nemzeti szallagokat tüzött dolmányára; mi is feltűztük — a legnagyobb örömriadások között — bal karainkra a nemzeti szallagot, fővegeinkre a nemzeti színű rózsát, és be-

véstük kebleinkbe Mart. 15et mint az átalakulásnak dicső és nagyszerű napját.

Ujdonságok a politika terén.

Magyar- és Erdélyország.

Poson, Mart. 24. Az első független s felelős magyarhoni ügyérségünk már megvan alapítva. Tegnap mindkét táblának tudtára adatott, s következőn hangzik: Közügyérség elnöke: gróf Battyányi Lajos; belküzügyér: Szemere Bertalan; külküzügyér: herceg Eszterházy Pál; pénzügyküzügyér: Kossuth Lajos; igazságküzügyér: Deák Ferencz; közlekedési küzügyér: gróf Széchényi István; hadi küzügyér: Mészáros Lázár; kultusküzügyér: báró Eötvös József; kereskedelmi-, ipar- és földművelési küzügyér; Klauzál Gábor. Eljenek! — A belküzügyérségi osztályfőnök: Nyáry Pál; a pénzküzügyérségi osztályfőnök: Pulszky Ferencz.

A nemesség országgyűlése (pesti divatlap szerint) mintegy még két hétig fog tartani. — Azonban a belküzügyér Szemere Bertalan rövid nap alatt Pestre érkezend s küzügyér társa Klauzállal egyesülve a belső rend s egyetértés fenntartására intézkedéseket teend.

Ministerelnökünk két magyar ezrednek haza jövetelét már kieszközölte.

A sajtótörvény, mint mondják, már hét hét előtt lett volna készen, s így még az europai lázadás előtt, s melyet tehát a legujabb europai mozgalom s a népek felszabadítása daczára előadtak, s úgy fogadták el, mint az a magyar tartományi viszonyok számára hét hét előtt jónak találtatott. Az első tábla Szemere követnek a sajtó ügyben tett javallataért köszönetet mondott, de a közönségnél más szavakat hallani, s mi kénytelenünk vagyunk őszintén megvallani, hogy jelen viszonyok közt ennél boldogtalanabb s ingerlőbb tervet kikölni nem lehetett volna.

Követeink ugyan serényen munkálkodnak, s eddig is már következő tárgyakat részint bevégeztek, részint a királynak fölterjesztették, nevezetesen: papi tized, urbéri viszonyok, adó, ősiség eltörlése, évenkinti országgyűlés Pesten, hitelintézet, királyi városok rendezése, rendezett tanácssal bíró községek választása, ministerium rendezése; Jász-Kún kerület, Hajdu kerület, Turopolya kerület, magyar egyetem s nemzeti őrsereg rendezése, nemzeti színek és országczimer használata; magyar hadsereg kormányzása s esküje; fölírás erdélyi országgyűlés összehívása miatt.

Poson, Martius 26. Itt a hangulat néhány nap óta ismét komoly; oka azon sokféle hír, mely a közügyérségre (ministerium) nézve ke-reng. Tegnapelőtt este gróf Battyányi Lajos és Deák Bécsbe mentek, hogy annak megerősítését ő fölségénél kieszközöljék. Mialatt Szemere küzügyér gözősen lefelé hajókázott, hogy Pesten az ország csendéről és rendéről gondoskodjék, kinos nyugtalansággal vártuk a Bécsből jövő gözöst, szerencsés hírt hozandót. Azalatt dél tájban hire futamodik, hogy a pénzügy- és hadi-ügyérség Bécsben akadályra találtak, s annak következtében ő fensége a nádor hivatalát letette. A hír oly megrázó volt, hogy hinni senki sem bátorkodott. Este felé csoportozások alakultak, melyek még növekedtek, midőn a telegraphi hír, hogy a küzügyérek Bécsben még mindig nem érték el célukat, a városon elterjedt. Sétatérén és redouteteremben tömegek gyülekeznek össze s csak néhány jelen volt követnek sikerült nagy nehezen a sokaság ingerültségét lecsilapítani. Battyányi s Deákot legfőlebb ma estig várják vissza.

Szepességén a hagymáz annyi áldozatot ragadott el, hogy a megye nyolczadrésze kihalt, mindössze 13,244 ember.

Ausztria.

Bécs, Martius 25. Windischgrätz herceg ki e napokban egy nyilatkozvány által halad-

emberének iparkodott magát mutatni, és sokak által még mindig hadügyésre tüzett ki, Olaszbonba megy a 2. hadkar vezérletének át-vételére. — Epen most terjed el azon hír, hogy magánlevelek szerint Velenczéből a katonaság fellázadt néptömegek által kiűzetett s a most fen-álló rend felforgatása kivetett.

Külföld.

Berlin (Poroszország) Mart. 21kén. Innen a katonaság mind elvitetett s a még itt mulató tábornokok polgári öltözötben járnak. Ma hirtelen hire futamodott, hogy az oroszok közelednek, azonnal az egész város fölriadt s új torlatok csináltattak. Egy népcsoport a királyt német császárnak s Mieroslawskyt lengyel királynak kiáltotta ki. Epen most jó a tudósítás, hogy az orosz sereg előre nyomul, a Lengyelhon fölkelése minden órán váratik. — Más hírek szerint a porosz király fogva lenne.

Frankfurtban Ferdinand királyunkat német császárnak kiáltották ki.

Bajorhon. Lajos király Miksa koronörököse részére a koronáról lemondott folyó hó 20dikán.

Drezda, Mart. 16kán. — Száz király népe állhatatosságának engedni kénytelenítvén, közügyérségét elbocsátotta s a sajtószabadságot megengedte.

Stuttgart (Württemberg.) Az alig egybe-hítt országgyűlés azon forró kívánságát nyilvánította, hogy minél előbb oszoltassék fel.

München, Mart. 11. — Egy proletarius hirdetés megmutatja, mily forrongás uralkodik az alsó néposztályoknál. Abban az mondatik, hogy a kőművesek, ácsok s napszamosoknak néhány nap alatt elég munka adassék; különben minden felfog forgattatni.

Mannheim, Mart. 15. és 16. — Odenwaldeban a nyugtalanságok még tartnak. Parasztok vezére bizonyos Degenfeld ur, ki a katonaságnak sok dolgot ad. — Constanzból a hírek mindig aggodalmasabbak; a vad népcsoportokat alig lehet már fékezni, a bádeni ezimereket már lehányták s a futó hivatalnokokat nem csak átkokkal, de golyókkal kísérték. A jelszó „német köztársaság“ kimondatott s gyakorolja bájvarázsát. Minden éjel szaporodik a republicanusok száma.

Düsseldorf, Mart. 17. Solingen, Hilden, Opladen, Gladbach és Reydt-ben a munkások összecsdültek s gyárokat gyújtottak meg.

Göttinga, Mart. 14. Az itteni egyetem minden tanuló tanárokkal együtt, kiknek a maradást becsületézésük meg nem engedi, elhatározták, folyó hó 17kén tömegestől kivándorolni s Hamburgba költözni, ha tagadó vagy habozó feleletet nyernek a királytól. Jénai tanulók is odahagyni akarják egyetemüket s a göttingaiak sorsában osztozni.

Lengyel határszélről, Mart. 16kán. Lengyelhonban a censurának szünnapjai vannak: minden német ujságok legkisebb hetilapig megtiltva vannak, hogy senki se tudhassa meg, mi történik a világban; mindazáltal határainkon átlapodznak lassankint a hírek és szóbeli uton vilámszélbe s villámgyorsasággal terjednek el. Egy Lengyelhonból jött utazó azt mondja, hogy Kalischban 600 orosz tiszt számára rendelték volna szállásokat s 150,000 orosz áll a lengyel-porosz széleken.

Kölnből egy küldöttség jelent meg Berlinben, a király elibe egy ultimatumot adandó azon jentéssel, hogy szabadkozás esetében a rajna mel-léki tartomány baadeni nagyhercezséghez csat-lakozik. Boroszlóban is kitört a zendülés s kö-veteik alsó Szléziát Austriának ajánlották fel. — Valóban a porosz király csökönössége vérfürdőt idézet elő, mely a katonaság és polgárság részé-ről 4000 ember életébe került, kik közt 100 tiszt. A király Spandauba futott s harmadik testvére királynak kiáltott ki.

Hannoverában a király tanácsosnak látta, magát okosan az időhez szabni, mert ma, Martius 17kén a sajtószabadságot megengedte.

Olaszhon. Róma, Mart. 13án. IX. Pius pápa a jezsuiták generálissának tudtára adatta, hogy e rendnek Olaszhonban többé maradni nem szabad, annakokáért már sok jezsuita 11 kocsi-ban hagyta el Romát, a többi is utánnok menend, A jezsuiták Asia, Afrika s Amerikába szándé-koznak vándorolni mint hittérítők, miután Eu-ropában senki sem akarja már őket. Sok szeren-csét a vértanusághoz! — Martius 14kén Rómá-ban az alkotmány e cím alatt: „Alapszabály az anyaszentegyház birodalmának világi kormánya számára“ hirdettetett ki.

Páris. A hadközügyérségben számos leve-lekre akadtak, melyeket Nemours herczeg a közügyéreknak irt volt, azon czélból, hogy a hadseregnél elemozditásoknál olyan tiszték iránt legyenek figyelemmel, kik a herczeggel vagy az udvarral közelebbi viszonyban állnak s kikre szükség esetében számolni lehet. Az exkirály esaládjának segéd- s parancsörtisztjei a hadügyér rendeleténél fogva az activus hadsereg lajstromai-ból kitöröltettek.

A francia köztársaság egy lengyel legio felállítását parancsolá meg s azt a hadügyér ren-delkezése alá adta.

National lap szerint a hivatalnokok száma megkevesbitetni s a nagy fizetések alább szállítatni fognak. Az ideiglenes kormány tagjai sem-mi fizetést sem húznak. Azon férfiak, kik a köz-társaság élén állnak, talán nem tudják, hol ebé-deljenek. Flocon s Albert szegénységét az egész világ tudja.

Dumas tábornok, az exkirály segédtsitje, ki őt Londonba kíserte el, Párisba visszatérvén, mint mondják, kérévelet hozott volna a kor-mánynak Orleans családtól, mely most kol-dusszegény. Ezen család magán birtokait sorhu-zás által szándékozik a kormány kijátszatni, egy 2 frankos sors 1000től 50,000 frankig nyerhet.

London, Mart. 14. — Nálunk az ég ismét borongós kezd lenni. Birminghamban a munká-sok viselete fenyegető; Liverpoolban nyugtalan-ságokat lehet várni; Irhonban nyilvános lázadás predikáltatik, örült falragaszok Dublinban a né-pet izgatják s felszólítják, hogy a francziákkal szövetkezzen oly kormány ellen, mely két millió irföldit éhenhalni hagyott.

Madrid, Mart. 3. Krisztina özvegy ki-rálynő drága vagyonokból egész árurakományo-kat küld Cadixba, onnan Angolhonba szállitan-dókat.

Amsterdam, Mart. 14. — Miután a hol-lánci király átlatta, hogy az országgyűlés által elibe terjesztett reformtervek a nép várakozásá-nak meg nem felelnek, tehát az alsó házat fel-hatalmazta, hogy szükséges reformjavallatokat tegyen.

Legujabb hír!

Pest, Martius 27kén délután 5 óraker egy proclamatio tömérdek népgyűlésen a muzeum ud-varán fölolvastatván kitérő lelkesedéssel fogadta-tott. Az ingerültség folyvást növekedik, s a pesti nép a legutolsó lépésre is kész.

Tegnap jöttek Olaszországból levelek, mely-lyekben írják, hogy Radecki nemcsak Milanóból, de az egész Lombard-Velenczéből kiűzetvén Ty-rolba volt kénytelen megmaradt cseheivel vonulni. A győzelem e levélben leginkább a magyar kato-naságnak tulajdonítatik. Lombard-Velenczében a köztársaság kikiáltott.

A sajtótörvény egy kis dőfést kapott, mert, mint hírlik, a követelt 10,000 p. forintos cautio minden nap megjelenendő lapoknál 5000 forintra szállítot le. Azonban, „Morgenröthével“ mi is azt mondjuk, hogy örömelebb látnók, ha 10,000ból az 1 szám kitörültetett s csak a zeru-sok maradtak volna meg.

Bécsi lapok 2—300 zsidó családról beszél-nek, melyek Posenből Bécsbe futottak, hogy utálatos vakbuzgó üldözés elől menekülhessenek.

Szerkesztői tudósítás.

A helyben beküldött „Füredi mulatozás“ című beszélyt tartalmának csekélysege miatt föl-

nem vehetjük, s kikeresvén, visszaküldjük. A rosnói s több tisztelt levelezőink közleményeik-nek hely nem jutott. Atalában csak fontos ese-mények közléseért s minél kisebb terjedelemben esedeztünk. A debreczeni képet egy ideig tarto-gatni fogjuk. Képtalányokért esedeztünk eszter-gami levelezőnk M urnak, mert az eddigiek is legjelesebbek s legelmesebbek valának,

Abauj-kassai napi események.

(Vége.)

S ezeknek nagy hatást előidéző elősorolása után a többször nevezett szónok beszédét azon kijelentéssel: „éljen a király és míg ma-gyar szabadságban él, Buda áll — él-jen a király!“ — Befejezvén a szünni nem akaró leglelkesb éljen kiáltások után az elnök a közön-séget felszólította, miszerint az iránt, vallyon az előadattakat pontonkint tárgyalni, vagy pedig miután minden egyes pont, annak felolvasása al-kalmával, általános tetszéssel s éljen! fölkiáltá-sokkal fogadtatott, azokat egész kiterjedésökben elfogadni kívánja e — nyilatkozzék, s miután a közönség kijelentette volna, hogy azokat egész kiterjedésökben elfogadni kívánja, azoknak köz-akarattal elfogadását határozatilag kimondá. — Ezek végeztével Bokrányi János kebelbeli aca-demiai közszereteti jogtanár előadá, hogy a helybeli jogászok őt arra felszólították legyen, miszerint ezen várost kérné meg az iránt: hogy a felterjesztendő pontokhoz a szabad tanítást is csatolná, — egyszersmind nevékben kinyilatkoz-tatta, hogy minden előfordulhat alkalommal a kebelbeli polgársággal kezefogva, a törvény és szabadság védelmére mindent örömet ké-szek megtenni s minden igyekezetüket oda for-dítandják, hogy a szabadságnak első kelléke a rend t. i. és csend senki által ne háborgattas-sék meg, — a lelkes jogtanulók ezen nyilatko-zata köztetszéssel fogadtatott annál inkább, hogy érintett kérelmüket a hatóság utján kívánják föl-terjesztetni: melynél fogva a szabad oktatás a 2dik pontban kitett mód szerint közakarattal el-fogadtatott. — Végre Konez József köztetszéssel fogadott, az egyenes lelkűség szülte, az előbbi e városban elharapódzott önkény méltó lerombo-lására czélzó indítványra következtében e város második követe Wirkner Károlynak azonnali visszahivatása közakarattal s lelkesedéssel elfo-gadtatott. Szóba hozatott ez alkalommal az első követ Baranyai Istvánnak visszahivatása is, mint-hogy az előbbi követválasztás egyedül az önkény és rabszolgai uralom kifolyása volt; mi azonban ez uttal, jóllehet több oldalról hangzott: „hózzá sincs bizodalunk“ a többségnél viszhangra nem talált, s több okoknál fogva igen helyesen.

A második követ visszahivatása folytán a szilárd jellemű s elveiben mindennek daczára ren-díthetetlenül állandó Semsey Albert a megürült kö-vetségnek elfogadására nagy lelkesedéssel felhi-vatott; ki azonban a méltán érdemlett közbizal-mat megköszönve, oda nyilatkozott: miszerint kérdéses követséget némely házi körülményei miatt jelenleg el nem fogadhatván, a benne helye-zett bizalmat lelkes szavakkal megköszönte; — mire ez értelembebeni tanácskozás után, miután a választási rendszer a nélkül is a jelen országgyü-lésen tárgyalatnék s annak mielőbbi eldöntése remélhető lenne, e közönség e tárgyban kibo-csátandó legkegyelmesebb királyi leirat érkezteig a 2dik követ megválasztását a fenforgó körülmé-nyek közt jelenleg szükségesnek lenni nem ta-lálta. Mindezeknek a legnagyobb csendben s rend-ben történt bevégeztével; az elnök a kebelbeli nagy reményű tanuló ifjuságot azon főnebbi ne-mes igéretének: miszerint a rend és csend fen-tartására a helybeli lakosokkal közre munkálkod-ni kíván, sőt szükség esetében tetteleg is leendő tanusítására fölhíván; azon forró ohajtással „éljen a király.“ mely ismét mint mindig a leglelke-sebb viszhangra talált, ezen nyilvános e első köz-gyűlést részéről, közmegelegedésre viselt elnök-ségével a már eddig is szakadatlanul birt közbi-

zalmat még inkább elveszithetlenül megnyerve „éljen Rimanóczy!” éljen kiáltások kíséretében berekeszté. Este a mai nagy nap hősei, u. m. Rimanóczy, Semsey, Farkassányi, Bokrányi, Forgáchnó s többen a tanuló lelkes, rend és csend szerető ifjuság által éji fáklás zenével tiszteltettek meg, melly alkalommal több jeles szónoklatokat lehettek hallani. A közgyűlés befejeztével a nemzeti háromszínű lobogó az e végre kinevezett küldöttség kíséretében a közönség öröm ömledése között a városház erkélyére, a polgári őrsereg közszeretettű őrnagya Soos Sándor által, más nap pedig a székesegyház tornyára is két hasonló nemzeti zászló a város hadnagya Zambory József

által tüzetett ki. A délután nyomtatásban megjelent s azonnal az utca falaira raggatott placatok (fölvívás) következtében tegnap és ma 600-on felül álltunk be a tetteleg megalakított nemzeti őrseregbe. Fegyverünk elegendő van, csak egyetértés és egyenlőség legyen jelszavunk, és mindent, mi hatalmunkban áll, mi a fenálló törvények és rend felbomlásával össze nem ütöközik, semmi vezérszerep vitelére nem vágyódva; hisz valahára, hála istennek, mindnyájan egyenlők vagyunk és egyek: azonnal s nem napról napra halogatva, mint eddig tevünk, nyomban tegyük meg és életbe léptessük, minden teltre felhívott szó azonnal valósággá váljék: csak így fogunk

lehetni boldogok, erősek és nagyok. De az önkények! De a még most is dictatoroskodni kívánókkal! — Ezen nagy mozgalmak közepette a rend és csend legkevésbé sem háborgatott meg s hiszük, hogy ezentul is az semmiben sem bomlik meg. — Városunk minden lakosa rend- és békeszerető. — Rend és rang különbség nélkül mindenki nemzeti háromszínes kokárdát visel, eddig csak az úgy nevezett szegény (de lelkes és kitaró) legények kalapja köz-nemzeti divattá vált, mindenki szemeiben örömsugárok ragyognak, a nagy munka teljes befejeztét vágyva várjuk. — Városunkban, hogy a zsidók ellen általjában nagy ellenszenv uralkodik, nem csoda; sőt nagyobb részben igazságos, természetes, miután ők biz nálunk sok, lehet mondani, minden rossznak okozói; azonban ők is emberek, — teljes szabadságunk és függetlenségünkben maradjunk nagylelkűek, legyünk irányukban is békével, hisz erről is a törvény majd nem sokára fog rendelkezni; minden esetre mód fog találni az igazságos kívánatok korszerű teljesítésére; — egyébiránt addig is igen egyszerű mód által a jelen törvény legkisebb sértése nélkül szabadulhatni az itt oly gyűlöletes zsidóktól: egy háztulajdonos se adjon szálást a zsidónak, a jelenlegit azonnal mondja fel neki és néhány hét múlva városunk egészen tiszta a zsidóktól, s ez biz igen könnyen kivihető; — az országgyűlés elibe adandó kérelmezés aligha vezethet célhoz, s itt teltre, valóságra van szükség; nem csak papiroson álló s czélt nem érő, de még tévesztő argumentatiókra. — A városi színház nyári hónapokra már Kilyéni Dávid győri magyar színészársaság igazgatójának határozatilag kiadatott. Mi fog történni e részben tovább, miután ennél már most megállani nem szabad, nem lehet; valamint a holnap tartandó második nyilvános közgyűlés eredményéről majd részletesebben szólandunk a jövő számban; — addig is pedig, mint mindig, azt kiáltjuk: „éljen a király!”
Klestinszky László.

Minden alkotmány mozgást kíván.